

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

X. évfolyam.

Csongrád, 1912. december 8.

49. szám.

Tíz millió magyar.

A népszámlálás eredményeinek az anyanyelvre vonatkozó adatai is fel vannak már dolgozva. Az eredmény örvendtesen hat.

A magyarság végre elérte és már meg is haladja a tíz milliót. Amikor alig hatvan évvel ezelőtt csak ötödfél millió magyar anyanyelvű volt a magyar királyságban, abszolút kisebbség a nemzetiségekkel szemben, amikor még harminc évvel ezelőtt is alig fölözte a hat milliót, a tíz millió valóban tekintélyes, biztató összeg. És jóval nagyobb lenne, ha a mult két évtized gazdasági viszonyai és a népcsábítás erős akciója nem vitte volna már a magyar népet is tömegesen Amerikába.

Ez az összeg azonban nemcsak magában jelentékeny, hanem jelentékeny viszonylataiban is. Talán még jelentékenyebb.

Mert először is a magyar anyanyelvűek abszolút tömege immár erős és folyton haladó jellegű az anyaországban, s az egész királyságot számítva, közel jár az abszolút többséghez. Ez pedig döntő politikai körülmény is. Másodszor fontos az egy uralkodó alatt levő államszövetségekre, mert ma a monarchiában szám szerint immár a magyar az első, amennyiben Ausztriában a németiség száma mögötte marad.

Harmadszor fontos annyiban, hogy a vele szemben álló nemzetiségek nem homogen nyelv egység, még ha a szlávokat egy rokonságba is helyeznők. A magyar anyaországban a magyar anyanyelvűek száma 10 millió az összes nemzetiségieké (és idegeneké) 8 és fél millió. Ezek közül az összes szláv fajok száma Horvátországon kívül 3 millió, de még a horvátokkal együtt sincs hatodfél millió. A németek száma az anyaországban 2 millió, az oláhoké közel három millió. Ez a legnagyobb homogen nemzetiség, amelynek súlya annál nagyobb, mert csekély megszakítással területileg is egységesen helyezkedik el.

Negyedszer a jövő fejlődés szempontjából is nagy fontosságú az eredmény a korábbi népszámlálások adatait is számbavéve azért, mert a magyarság nagy szaporodásáról, tehát beolvastó képességéről tesz tanúságot. Harminc év alatt a magyarság közel 56 százalékkal szaporodott, az összes nemzetiségek szaporodása azonban nem egészen 18 százalék. Minthogy pedig ez a szaporodás nem származott a természetes szaporodásból, egyenesen a beolvastás javára esik, amint azt a városokban szemmel láthatólag ta-

pasztalhatjuk. E tekintetben nem is kell hivatkoznunk egyébre, mint a magyar főváros példájára, amelynek több mint harmada még idegen, többnyire német anyanyelvű volt ezelőtt negyven évvel, ma pedig már csak 15 százaléka az idegen. Az olyan német városokban is, mint Pozsony és Temesvár hatalmasan emelkedett a magyarok százaléka; harminc évvel ezelőtt Pozsonyban csak 15 százalék magyar anyanyelvű volt, ma 40 százalék. Temesvárott 20 százalékról 39-re szökött, és ez utóbbi azért nevezetesebb, mert az ottani magyarság sorait nem gyarapíthatta annyi magyar bevándorló, mint amennyi Pozsony vármegye magyar részéből Pozsonyba vonult.

Szépen emelkedett a magyarul tudók száma is, ami már az iskola eredménye s a jövőben rohamosabb arányban fog emelkedni. A magyarul beszélők száma ma már tizenkét millió, tehát az egész királyság lakosságának hatvan százaléka.

A magyarság beolvastó képességét semmi sem bizonyítja jobban, mint az, amiről a statisztikai jelentésben nincs szó, amit csak magánszámítás útján lehet megállapítani, hogy a népszaporodás általános adatai szerint a természetes szaporodásnak megfelelőleg csak 9 és fél millió magyarra számíthatunk. A fél millió többlet tehát a magyarságba olvadt idegen ajkú, mindenestre az új nemzedék, amely a jövő nyelv- és nemzetiségi alakulás sorsára nézve különösen számbaveendő tényező.

A népszámlálás eredménye megerősíti a gyakorlati élet azon tapasztalatát is, hogy városaink a magyarosodásnak legtermészetesebb tényezői. Ezt pedig nem csupán az értelmi kultúra, hanem az ipari koncentráció segíti elő. Az ipari foglalkozás, a városi intézményekkel való megismerkedés és a műveltségi igények emelkedése által erősebb ingeret ad a magasabb kultúra megszerzésére s mert ma a városokban, néhány szász várost leszámítva, a magyar kultúra dominál, az iparos lakosság önként magyarosodik el. Egybevetve már most ezt az eredményt azzal a szomorú körülménnyel, hogy a magyarosodás éppen az erdélyi részeken halad legkevésbé, sőt szinte stagnál: önként következik az, hogy mit kelljen tennünk magyar nemzeti politikai követelményből is Erdély érdekében.

Nem csupán a román lakosság nagy tömege és magyar nyelv elleni passzivitása, amelyet az izgatók folyton szítanak, noha a népet nem vádolhatjuk, hogy konokaságból szegülne ellene annak, hogy megtanuljon magyarul, nem csupán ez

az etnográfiai és politikai ok akadályozza a keleti részeken a magyarosodás növekedését, hanem az, hogy még nincs elég iparvállalat, az iparos városok pedig a szászok kezében vannak. Ezeknek értelmisége ugyan tud magyarul, de csak szükségből él vele. A föld népe ellenben nagy mértékben nyelődik el a román áradattól és a szászok büne, hogy a fajabeli áldozatoktól sem jutottak még ennek belátására. Agrárius eszközökkel tehát nem segíthetünk, vagy legalább is nem számbavehetően az erdélyi magyarságon. Annyi szabad, vagy megszerzhető föld ott nincsen, hogy földművesek telepítésével az erdélyi magyarságot kellő mértékben gyarapíthassuk.

Az a néhány telepítés, ami még lehetséges, nem lesz értéktelen ugyan, de nem is segít gyökeresen a mai állapotban. Meg aztán honnan telepítsünk? Az alföldi elem az erdélyi viszonyok közé nem tud beleszokni. A földre éhes alföldi ember vagy ragaszkodik lakóhelyéhez s a megszokott környezetben igyekszik — ha drágán is — földhöz jutni, vagy inkább megy Amerikába, ahol jobb kereset kecsegteti, mint a sovány erdélyi mezőségen. Jórésze azonban a városokba tódul s éppen ezekből regrutálhatjuk a jövő ipari munkásereget. A Dunántúlról és a felvidéki magyarságból inkább telepíthetnénk, de a hegyvidéki magyar lakosságra másfelé, a vegyes nyelvű felvidéken is szükségünk van és ott is célravezetőbb az, hogy a földművesnép egy része áttérjen az ipari foglalkozásra és mint ipari telepés legyen a magyarság számbeli és kulturális fensőbbiségének fegyverhordozója. Mezőgazdasági alapon az erdélyi magyarságot csak konzerválhatjuk, de nem szaporíthatjuk, azért sürgősen át kell térnünk az iparvállalatok útján való telepítésre. Nemcsak azért, hogy Erdélyt etnikailag is biztosíthassuk magunknak, hanem a magyarságot is tizedelő amerikai kivándorlásnak is gátat vethessünk.

Hogy az ipari telepítéssel az erdélyi magyarság szaporodását emelni lehet, azt Hunyadvármegye népességi adatai bizonyítják, ahol a petrozsényi szénmedencében a betelepült magyar bányamunkások a magyarság irányát rövid idő alatt tekintélyesen megnövelték. Ha arról le is kellene mondani, hogy az Amerikát okozta veszteséget pótoljuk, noha a munkaalkalom bizonyos arányban a visszavándorlást is előmozdítaná: a jövőre legalább el kell érni azt, hogy a kivándorlásra kényszerültek helyes áttelődés útján megmaradjanak az országban s a nemzeti erőt és vagyont szaporítsák.

Táncanfolyam!

Hubert János okl. táncitanító táncanfolyamát nem december 9-én, mint előzőleg hirdette, hanem december 16-án, hétfőn este nyitja meg. Beiratkozni már most — lehet, Szivák-tér 2. szám alatti lakásán. —

Ha csak annyit el lehetne is érni az iparvállalatok fejlesztésével, hogy a kereskedelmi mérleg passzív-összegét eltüntessük, már is nagy siker lenne.

S ma már a nemzetközi szocializmus-tól sem kell tartani, mert a munkásság minden országban nemzetivé differenciálódott s a magyar munkásság zöme egyenesen visszautasítja a nemzetköziség bomlasztó szellemét. S kivált ha a telepes munkások politikai joggal is föl lesznek ruházva, már a politikai élet maga is a magyar nemzeti kultúra katonáivá avatja majd őket. És ahol az ipari munkásság megjelen, minthogy szellemi és anyagi szükségletei nagyobbak a földművesénél, automaticé maga után vonja a kereskedelem, kisipar és értelmi foglalkozást izzók nagyszámú odatelepedését; az ipari munkásnak szüksége van mindenféle kisipari termékre, kereskedőre, vendéglősre, tanítóra, orvosra, e mellett az ipari vállalatok a közlekedés személyzetének is nagyobb szaporodását vonják maguk után s ez mind a magyarság nagyobb számú elhelyezésével jár.

S ez ellen semmiféle jogos ellenvetéssel sem élhetnek a nemzetiségek. Csak örülhetnénk, ha az erdélyi románok közül is mentől többen állnának az ipari vállalatok munkásai közé; legalább önként fogják hasznosítani magukra nézve a magyar kultúra javát, anélkül, hogy nyelvüket és vallásukat bárki veszélyeztetné; viszont számbeli többségük elenyészése a magyar állam nemzeti integritása elleni izgatásnak alapjait semmisíti meg. Ez pedig minden államnak első érdeke és kötelessége.

A népgyűlés megtartását ismét elhalasztották.

Mint laptársunk, a Tiszavidék mult számában jelzi, a december 1-ére tervezett tiltakozó népgyűlést ezen napról ismét el kellett halasztani, mert gróf Károlyi Mihály azt táviratozta, hogy azon nem vehet részt, mivel neki 1-én a Nagyszalontán tartandó gyűlésen kell megjelenni. Ilyenformán a gyűlés megtartását a párt e hó 15-ére tervezi, bár laptársunk soraiból kiérezhető, miszerint már ő sem bizik abban, hogy a gyűlés ekkor is megtartható legyen, mert azt mondja, hogy tudja, miszerint ezt a körülményt a Csongrádi Ujság ismét a helybeli pártvezetőség rovására fogja írni, azonban ez őket nem kedvetleníti el és ennek dacára sem ugranak be annak, hogy egy rögtönzött népgyűlést csináljanak, hanem nyugodtan bevárják azt az időt, mikor az ellenzék vezérférfiai részt vehetnek ezen népgyűlésen.

Hát ha tisztelt laptársunk és a helyi pártvezetőség előbb nem akarja ezen fél év óta készülő gyűlést megtartani, csak akkor, ha vezér jön le szónoknak, úgy — bár óhajtuk, hogy ez valótlan legyen — igen könnyen megtörténhetik, hogy a gyűlés teljesen elmarad. Mert hiszen épp most történt, hogy az országos függetlenségi párt alelnöke, Holló Lajos által, mult

vasárnap Félégyházán tartott beszámolón is csupán egy képviselő vett részt. Már pedig, ha a Holló kerületébe nem jönnek le a vezérek és őt nem támogatják, úgy a Faragó Antal kerületébe még kevésbé fognak lejönni.

Különben igen csodálkozunk laptársunk azon kijelentésén, hogy nem akarnak rögtönzött népgyűlést csinálni.

Már engedjenek meg, de az a gyűlés, melyre fél év óta készülnek, semmiképen sem lehet rögtönzött s ha a vezér urak ennyi idő alatt nem tudnak egy népgyűlést nyelbeütni, ez — akárhogy akarja is laptársunk a dolgokat szépíteni, — nyilvánvalólag a vezér urak rovására megy. Mert azt nem hisszük, hogy ha már Faragó Antal nem tud egy függetlenségi képviselőt fél év óta arra megnyerni, hogy Csongrádra lejöjjön, hogy az esetben, Hegyi Antaltól nem is szólva, mert őtet is félrevezetik a vezér urak, akár dr. Moletz Lajos, akár dr. Szarka Mihály, mint a párt tekintélyesebb tagjai, el ne tudnának mondani egy tartalmas ünnepi szónoklatot. Ennek, higgye el laptársunk, még mindig nagyobb nyomatéka lenne a választó polgárok előtt, mint annak, hogy a népgyűlés határidejét újabb és újabb ürügyekkel hétről-hétre elodázzák.

Azért tehát, ha 15-ére megint nem jöhet le szónok, ajánljuk a vezér urak figyelmébe, hogy a gyűlést feltétlenül tartsák meg, mert ha a kormány a most tárgyalt kivételes törvényt életbe lépteti, beláthatatlan időközön belül szó sem lehet arról, hogy a függetlenségi polgárok gyűlést tartsanak, mert azt, ha mindjárt a Tisza vizének egészségtelen voltáról akarnának is gyűlésezni, a hatóság nem fogja engedélyezni. Vagy talán éppen ezt várják a vezér urak?

Felhívás előfizetésre.

1912. december hó 1-jével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Az előfizetési ár helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 4 korona.
Fél évre 2 korona.
Negyed évre 1 korona.

Tisztelettel kérjük azon igentisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése mult hó végével lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap kiadása fenakadást szenvedjen.

Előfizetéseket mindennap elfogad

a Csongrádi Ujság kiadóhivatala.

HIREK.

Felhívás

Csongrád község hölgyközönségéhez!

A Magyar Szentkorona Országai Vörös Kereszt Egyletének csongrádi fiókja f. évi december hó 11., 14., 18. és 21. napjain, mindenkor délután 4 órakor, Csongrád

község tanácstermében, a helyben lakó orvos urak szives közreműködésével, a betegápolásról szemléltető és oktató előadást rendez. Felkéri Csongrád község hölgyközönségét, hogy emberbaráti célra való tekintettel, ezen nagyfontosságú előadásokon minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Csongrád, 1912. december hó 6-án.

Kovács Elemér
titkár.

Forgó Józsefné
elnök.

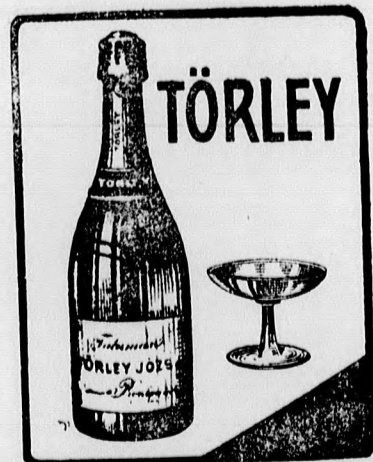
— **A csongrádmegyei községi jegyzők nyugdíjalapja.** A sok nyugdíjazás, végkielégítés és egyéb segélyek folytán a csongrádvármegyei községi jegyzők nyugdíjalapjának kamatai nem fedezték a szükségessé vált utalványozásokat, ennél fogva a nyugdíjalap tőkájéhez kellett nyúlni. Az 1911-ik évben ezekre a célokra a tőkéből 7149 korona 72 fillért kellett igénybe venni, melyet pótolni, illetve kiegészíteni kell. A vármegye törvényhatósági bizottsága, a jegyzők nyugdíjalapjával szolgáló évi javadalom alapul vétele mellett most kötelezi az egyes megyebeli községeket, hogy a területekre megállapított összegeket a községi és körjegyzők nyugdíjalapjának fizessék meg. Határozatba ment az is, hogy jövőben előállható hiányok hasonló módon fedeztessenek. A közigazgatási bizottság erre vonatkozó határozata a holnap tartandó képviselőtestületi rendes közgyűlésen fog tárgyalatni.

— **Községi közgyűlés.** Csongrád község képviselő testülete holnap, hétfőn, délelőtt 9 órakor tartja december havi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata legnagyobb részben vármegyei határozatok tudomásul vételéből áll.

— **Nyugalom a betevők körében.** Mint mult számunkban is említettük, a háborús hírek hatása alatt a takarékpénztárakból az utóbbi héten a betevők kezdtek betéteiket kiszedegetni, valószínűleg attól félve, hogy háború esetén az ottan elvész. Bár a takarékpénztárak akadály nélkül fizették ki a betéteket, ez a körülmény mégis arra indította községi főbírákat, Hegyi Antalt, hogy felhívást intézett a közönséghez, melyben megnyugtatta a betevőket aziránt, hogy betéteik még háború esetén is biztos helyen vannak a takarékpénztárakban és így nincs ok arra, hogy azokat onnan kivegyék. És a közönség, mely Hegyi Antal szavára mindig hallgatott, megfogadta a tanácsot most is és felhagyott a betétek kiszedegetésével, sőt akik előzőleg kivették, nagyrészt azok is meggondolva a dolgot, újra betették pénzüket a takarékokba.

— **Elkészült a belvárosi templom teteje.** Nemrégiben hírt adtunk róla, hogy a belvárosi templom új tetőt kap, mert a régi már veszedelmesen becsurgott. Az új tető, mely palából van, már elkészült s körülbelül ezer koronába került.

— **Adóbevallási határidő.** A községi előjáróság figyelmezteti az adózó közönséget, hogy a tőkekamat- és járadékadó alá eső jövedelmek bevallására a pénzügyminiszterium az 1913. évi január hó 1-től 20-ig terjedő időt tűzte ki. Ezen idő alatt tehát a kivetés alapjául szolgáló val-

Nézzé meg mindenki,

van-e elegendő **névjegye**, mert közeleg az új esztendő és ha netalán az fogytán van, ne hagyja annak megrendelését az utolsó percre, hanem rendelje meg mielőbb **BOZÓ és JUSTIN** könyvnyomdájában, ahol azok a legszebb kivitelben, méltányos árért lesznek elkészítve.

lomási iverk — melyek a községi előjárásnál kaphatók — kiállítandók és az előjárásához benyújtandók. Tőkekamat- és járadékadó azok tartoznak fizetni, akiknek értékpapirokból vagy kölcsön adott tőkájükből kamatjövödelmük van, továbbá akik nyudijat vagy életjáradékot élveznek, ha az életjáradékot mindjárt természetbeni szolgáltatások (minők a búza, árpa, aprójószág, ruházat, tűzifa stb.) képezik is.

— **Készül a mozi.** A községi előjárás a közgyűlés határozata folytán a felállítandó mozihoz szükséges dolgokat már megrendelte. Remény van tehát reá, hogy az karácsonyra készen lesz s az előadásokat még ez évben meg lehet kezdeni.

— **Kertész Tódor** műiparú raktára Budapest, Kristóf-tér, nagy képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küldi a következő tárgyakról: Társasjátékok. Grammophon. Richter kőépitő-szekerény. Mozgó fénykép. Gyermekevasút. Gyermekek biciklik. Babák. Karácsonyfadíszek. Football. Szobatornaeszközök. Korcsolyák. Téli sportcikkék, szánkók, ródli, ski. Vivőeszközök. Vadász-kellékek. Hideget és meleget tartó Autotherm palackok. Revolverek. Riasztó pisztoly. Száncsengők. Borotvák. Gilette önbortváló. Bőráru. Dohányzóeszközök. Bronz, porcellán és japán díszműtáruk, íróasztali kellékek. Háztartási cikkek. Tréfás tárgyak stb. stb.

— **Szerb katonaszökevény.** Mult vasárnap az oravicei rendőrség egy szerb menekült katonát toloncolt Csongrádra. Az illető szökevény magyarul nem tud semmit, így tolmács segítyével kellett kihallgatni. Neve Brankó Ilics, 42 éves, két gyermek atyja. Több ütközetben vett részt, Kirkkiliszénél azonban megsebesült, s így kórházba vitték. Felgyógyulása után ismét a csatárra küldték, ő azonban ellenkező irányba vette útját s Magyarországra jött, ahol a határrendőrség letartóztatta. Ottani kihallgatása után Csongrádra hozták, ahol most már szabadon jár-kezel s úgy tudjuk, már foglalkozást is kapott.

— **Elopták a cipőjét.** Szógi Franciskától folyó hó 2-án egy pár hosszú szárú box cipőt eloptak, melyet másnap egy O. A. nevű leány lábán talált meg a csendőrség. Így a bíróság lesz hivatva megállapítani, hogy O. A. miképp juttat a lábán talált cipőhöz?

— **Leitatta a fiát.** Folyó hó 6-án Harmai Pál 14 éves fiút az egyik korcsmában állítólag atyja annyira leitatta, hogy a rendőrségnek kellett közbe lépni. Az atya ellen ezen cselekedetért a rendőrség a főszolgabírósnál panaszt emelt.

— **A Kephaldol kitünő hatása.** A Kephaldollal szerzett ama fényes gyogyeredmények, amelyek v. Noorden, Ortner, Feleky egyetemi tanárok, dr. Ludwig Ferdinánd bajor herceg, dr. Lichtermann, Fraser Harris, Bartholow Pál stb. tanárok klinikáiban és kórházaiban szerzett tapasztalatok alapján közhírré váltak, a megérdemelt elismerést sok ezer neves bel- és külföldi orvos körében is megszerezték e kitünő készítménynek. Mind eme tapasztalatok igazolják azt, hogy a Kephaldolnak a hasonló irányú készítményekkel szemben megvan az az előnye, hogy teljesen ártalmatlan volta mellett gyorsan és biztosan hat, sőt azon esetekben is, amidőn más szerek teljesen hatástalanok maradtak, a Kephaldol mindig segít. Dr. Szigethy László Rémsé ezeket írja: A Kephaldol gyorsabban hat, mint más szerek és a betegek kitünően tűrik azt. Dr. Pazár Tornalja ezeket írja: Egy igen heves és makacs ischias esetben, amely már 3 hónapja dacolt mindennemű gyogyeszeres, víz- és villamos kezeléssel, a Kephaldol adagolására 8 nap leforgása alatt teljes gyógyulás állott be. Dr. Náthán Bernát városi főorvos Gyulafehérvár írja: Az oly esetben, amidőn más szereket eredménytelenül alkalmaztam, a Kephaldollal feltünő, jó eredményeket értem el. Azonnali javulás 2 tableta bevétele után áll be és ha utána óránként veszünk be egy tablettát, akkor mihamarabb teljes gyógyulás lép fel. A Kephaldol tabletták minden gyogyeszerterben kaphatók.

— **Megcsipett kártyások.** Egyik helybeli kávéházban mult hó 24-én éjjel egy makaózó kompániát csipett meg a csendőrség. A kártyát, továbbá a bankban talált 25 K 80 fillért elkobozta tőlük, őket pedig feljelentette a bíróságnál, ahol holnap fogják ügyüket tárgyalni.

— **Szerencsétlenség.** Márkus Lajos 20 éves keresztény gőzmalmi alkalmazott bal lábát tegnap az egyik kerék elkapta s azt elszakította.

A malmot rögtön megállították, de már későn. Márkust gyogykezelés végett Szentesre szállították. A vizsgálat természetesen azt fogja megállapítani, hogy a szerencsétlenség Márkus vigyázatlanságából történt.

— **Igen érdekes** az elismert versenyképes világcég Konrad János es. és kir. udvari szállító szétküldési ártiház Brűx 1899. sz. (Csehország) új, 4000 képet tartalmazó főárjegyzéke, órák, arany- és ezüsttáruk, zeneárúk, bőr és acélárúk, háztartási cikkek, dohányszerek, toilettécikkek, játékarúk, fegyverek stb. dús választékáról és ne mulassza el tisztelt olvasóink közül senki ezen árjegyzéket levelezőlap útján kérni, mely az említett cég által készségesen küldetik mindenkinék ingyen és bérmentve. (Bővebbet a hirdetési rovatban).

— **Hirtelen halál.** Német István Zsinór-utca 52. szám alatti lakos a tegnapi jószágvásáron hirtelen rosszul lett s még mielőtt orvosi segítség érkezett volna, meg is halt. Szívzselhűdés érte.

— **Feljelentett csendháborítók.** Csenki Sándor és Faragó László ellen éjjeli csendháborításért feljelentés tétellett a főszolgabírósnak, mert az egyik éjjel verekedést és lövöldözést rendeztek.

— **Rövid börgyógyászati útmutatót** mindenki kaphat, ha azt a Kolozsvári (Heinrich) gyogy-szappangyár részvénytársaságtól (Monostori-út 54.) levelező-lapon kéri.

— **Bolti tűz.** Folyó hó 3-án este 8 óra után Sohr Sándor divatárú üzletében zárást után tűz támadt, melyet a kituduló tűzoltók eloltották a tüzet, mely állítólag a kályhából kipattant szikrától keletkezett. A kár 3000 korona. Biztosítva volt.

— **A Hét.** Kiss József hetilapja pályafutásának huszonegyedik esztendejét kezdi meg a jövő év januárjával. Az új évfolyam küszöbén jogos büszkeséggel hivatkozhatik arra, hogy a magyar irodalom új korát A Hét indította. Ez a lap volt kezdettől fogva az, amely utat nyitott az új hangoknak, új irodalmi irányoknak és felkeltette a magyar közönség olvasókedvét és figyelmét az irodalmi magaslatozon álló alkotások iránt. A Hétben ezután is fiatalos, eleven erőt, harciasságot és igazi haladást talált az olvasó. A Hét csak a szépet keresi és csak a szépet adja. Esztétikai törvénye, hogy minden, ami szép, az modern is. És modern csak az lehet, ami szép. A nívót többre becsüli, mint a felkapott jelszavakat, a kétes értékek előtt nem hódol meg csak azért, hogy alázatosságnak lássék. Cikkeit a magyar hirlapirodalom legkiválóbb erői írják, novellái magas irodalmi színvonalon mutatják be a meglévő irányzatok mindegyikét. Rovatai, melyekben az irodalmi, színházi és művészi eseményeket tárgyalja, mindig elevenek, tartalmasak és szellemesek. Két apróbb rovata pedig: a Toll és Tör és az Innen-onnan egészen speciálisai A Hétnek. A Hét előfizetési ára félre 10 K. Aki a januártól kezdődő előfizetési összegét már most beküldi, annak újévig ingyen küldik a lapot. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.) ingyen küld.

Kiadók és laptulajdonosok: **BOZÓ ÉS JUSTIN.**

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Kiadó üzlethelyiségek.

Dr. Buk Herman piactéri házábanál három utcai üzlethelyiség és egy jégverem azonnal kiadó.

INGYEN

és portómentesen küldöm mindenkinék, aki kéri **FŐÁRJEGYZÉKEMET.**

Tartalmazza óráim, arany és ezüst-tárgyak, zeneműi és szövöttárúk, bőr, diszmű, acél és háztartási cikkek, műszerek, dohánykészletek, fegyverek stb. stb. jegyzékét, amely bő tartalomban 4000 képpel, most jelent meg.

Nikkel óra	4-20 K.	Ezüstóra	8-40 K.
Ébresztő nikkeltől	2-90 „	Ingaóra	8-50 „
Kakukkóra	8-50 „	Hegedűk	5-80 „
Harmonika	5-— „	Pisztolyok	6-— „

Cím: **Konrad János** es. és kir. udv. szállító **Brűx**, 1420. sz. (Csehország). — Pontos címet kérem megjegyezni.

Szétküldés utánvétellel, vagy a pénz előlegesen beküldendő. Nincs kockázat! Csere megengedve, vagy a pénzt visszaküldöm!

INGYEN

Fickó! Még most sem jegyezted meg magadnak, hogy csak **Jacobi antinicotin** szivarka-hűvelty szivark!

Nagybani eladás:

Jacobi Adolf és Sándor
Wien VIII.

Ártézi kádfürdő megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Hosszú-utca 6. szám alatt a Tiszafürdővel szemben ártézi kádfürdőt nyitottam, mely mindennap (ünnepek és vasárnapokon is) reggel 7 órától este 8 óráig rendelkezésére áll a nagyközönségnek, előzőeken kiszolgálás, szakszerű masszazs, tyukszemvágás és villanyozással.

Egy kádfürdő egy személyre 1 korona.

Egy kádfürdő két személyre 1 korona 40 fillér.

Orvosi rendelet szerint idegbetegek részére hidegvíz kurákat, félfürdőket stb. szakavatottsággal eszközölök.

Kérem a nagyérdemű közönség becses látogatását és maradok

kiváló tisztelettel

Szigeti Gyula
fürdős.

Felhívás.

A **Csongrad és Vidéki takarékpénztár** igazgatósága felhívja a közönséget, az 1913. évi január 1-ével újonnan alakítandó 50 filléres üzletrészen alapuló heti betét csoportban való részvételre.

Jegyezhető annyiszor 50 filléres üzletrész, ahánynak hetenként való befizetésére, illetőleg betételére magát az aláíró kötelezi.

A betét befizetési kötelezettség 6 évig tart, melynek elteltével a takarékpénztár a betevők tőkét kamatos-kamataival együtt kifizeti.

Beíratási díj címén üzletrészenként egyszersmindenkorra 1 korona fizetendő.

Közelebbi felvilágosítás a takarékpénztár hivatalos helyiségében (Postaépület) nyerhető a hivatalos órák alatt.

Az igazgatóság.

a valódi **KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA,**
MINŐSÉGE: ARANY

Az újságolvasók figyelmébe!

A rikkancs rendelet folytán a fővárosi lapok utcai elárúsítása korlátozott. Akik ezen korlátozás folytán jövőben fővárosi lapot nem kapnának, azok azt legkönnyebben **Bozó és Justin** üzletében szerezhetik be, hol a következő lapok kaphatók: A Nap, Az Est, Magyarország, Magyar Hirlap, Pesti Hirlap, Pesti Napló, Budapesti Hirlap, Világ, Népszava, Az Ujság, Kis Ujság, Friss Ujság, Tolnai Világlap, Képes Hét, Mátyás Diák, Kakas Márton, Fidibusz, Magyar Figaró, Divat Ujság, Sport Hirlap, Kis Élclap, Divat és Művészet.

Értesítés.

Értesítem az igentisztelt közönséget, hogy nagys. Szarka Mihály járásbíró úr házában levő **bútor üzletemet** kibővítettem.

Raktáron tartok: vas- és rézbútorokat, keményfából készült háló-, ebédlő- és szalongo-garnitúrákat. Puha és keményfából saját készítményű bútorok olcsó és izléses kivitelben, továbbá képek és tükrök dús választékban kaphatók. Elfogadok megrendeléseket a legdivatosabb minták szerint. Műhelyem Szentgyörgy-utca 13. szám alatt, saját házámban van. Készítményeim a vidék bármely hasonló üzletének készítményeivel ár és minőség tekintetében versenyképes.

Szíves pártfogást kérek

kiváló tisztelettel

Berechy Sándor

bútorkereskedő,
épület- és bútorasztalos.

Aki kellemes,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült cserépkályhát ...

MAZURA VILMOS

cserépkályha, takaréktűzhely, fűrdőkád, fertőtlenítő zománcozott falburkolat és minden e szak-
... mába vágó munka készítőjénél ...

Szentesen, a vasútállomás mellett.

PINTÉR MÁRTON

épület és bútorasztalos
Csongrád Kereszt-u. 28. (Saját ház.)

Motorterővel járó famegmunkáló gépekkel berendezett műhelyében bármiféle asztalos munkát a legutányosabb árban pontosan elkészít. Raktáron tart nagy választékban száraz anyagból elkészített bútorokat a legutányosabb árak mellett.

A Ferenc József tudomány-egyetem bőrgyógyászati osztályán Prof. Marschalkó igazgató útasítására, kizárólag a Kolozsvári Heinrich-féle **gyógyszappanokat** rendelik. Világhírű különlegességek:

Kolozsvári KÁTRÁNY-SZAPPAN

(teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat)

IZZADÁS ELLEN **Kolozsvári CHROM-SZAPPAN.**

BŐRKIÜTÉS-VISZKETEG ELLEN

Kolozsvári KÉN-SZAPPAN.

Szeplő, májfolt stb. arctisztatlanság ellen:

Kolozsvári BORAX-SZAPPAN.

Hajhullás ellen: **Kolozsvári PETROL-SZAPPAN.**

Ezenkívül egész sora a világhírű gyógyszappanoknak, melyek minden gyógyszerárban és drogéria-üzletben kaphatók. — Ismertetőt készséggel küld:

KOLOZSVÁRI HEINRICH JÓZSEF r.-t. Kolozsvárt.

Kaciba Ferenc kőművesiparos-cementárúgyára

Csongrádon (a vasútállomással szemben).

Cementeserépgyáramnak újév után kétszer nagyobb gyártási képessége lesz, amennyiben eddigi gépeimhez még két darab teljesen új rendszerű cserépgyártó gépet rendeltem meg, melyek újév után lesznek felállítva. Ilyenformán gyáram teljesítő képessége naponta 2000 darab cserép fog lenni, mely által azon kellemes helyzetben leszek, hogy nemcsak Csongrádot, hanem még a környéket is el tudom 4—5 hónapos cseréppel látni. Gyáramban ezenkívül készülnek sima és mintázott cementlapok, karmantus betonszóvak, különféle műkőmunkák, gránát, terazzo, betonmunkák és sírkövek bármilyen alakban. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Kaciba Ferenc.

húzott drótszállal

körülbelül 75 % áam megtakarítás.

Törhetetlen!

Magyar

Siemens-Schucheri-művek
Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Faj kutya,

10 hónapos szentber-náthegyi, 65—70 cm. magas, eladó. Cim a ki-adóhivatalban.

Egy OKOS fej

minden alkalommal

Dr. OETKER-féle vanilin-cukrot

á 12 fillér

használ a drága vaníliaeső helyett.

Ez a legjobb fűszer

tészták, kakaó és csokoládé, krémek, kuglupf, mártások és tejszín-puding és torták részére.

Finom vagy porcukorral keverve minden-nemű tészta behintésére páratlan, rendkívül kiadós, így kuglupf, fánk, császármozsa.

1 csomag á 12 f, pótol 2—3 csövet.

Mindenütt kapható millió recepttel.

Tészták sütéséhez csak a valódi dr. Oetker sütőpor 12 f használandó.

A fejlődésben levő ipart elveszni hagyni

árulás

saját egészségünk ellen. Különösen fontos ez a cipész iparnál, azért ajánljuk olvasónk figyelmébe **DRAGON LAJOS** cipész-mestert, ki úgy egészséges, mint bütykös, tyúkszem, lúdtalp, donga, lő, sánta és körte alakú lábakra készít legjobb minőségű cipőt vagy eszmat és ezek készítésében hazánk első cipészei közé tartozik. Azon szenvedők, kik azt hiszik, hogy lábuk miatt man-kóval vagy bottal kell járniok egész életükön keresztül, forduljonak bizalommal

DRAGON LAJOS

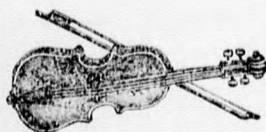
cipész-mester és cipész ipari szakoktatóhoz.

ki minden állandó rendelőjének maga csinál kaptafat, csakhogy megmutassa a világnak, hogy a magyar cipész előbb áll, mint bármelyik német, francia vagy angol.

Üzlet: Templom-utca 9. szám alatt.

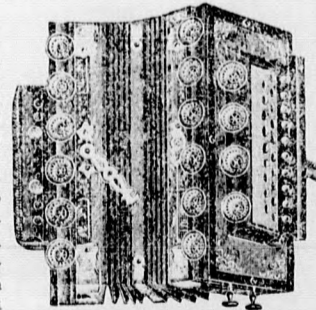
Kiváló hangszerek

a legolcsóbb árban, kifogástalan kivitelben.

JÓ HARMONIKÁK

300 3/4 sz. 10 billentyű, 2 regiszter, 24 hang, nagyság 24—12 cm. 5 K 654 3/4 sz. 8 billentyű, 1 regiszter, 24 hang, nagyság 28—14 cm. 5 K 40 f. 305 3/4 sz. 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 26—14 cm. 6 K 49 f. 663 1/4 sz. 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 31—15 cm. 8 K. 6-5-2. sz. 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagys. 28—16 cm. 9 K 50 f. Jobb harmonikák 11 K, 12 K, 14 K, 16 K 50 f, 19 K, 21 K és felebb. Öntanuló iskola minden harmonikához mellékelve van. Árjegyzékemben nagy választék hangszerekről. Nincs kockázat. Kiszállítás megengedve, vagy a pénz vissza. Szétküldés utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett az elősmert versenyképes világégg által

Konrad János cs. és hir. udvari szállító ze-neárúszékhüldési ház BRÜX, 1899. sz. (Cschország).

Gazdagon illusztrált főárjegyzék 4000 képpel kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve küldetik.

OLESÓ JÓKAI. Egy-egy szám ára 40 fillér.

Kapható BOZÓ és JUSTIN könyvkereskedésében.

Kiadó lakás. A gróf Andrássy-utca 10. sz. alatt egy két szobás lakás, a hozzátartozó mellék-helyiségekkel, haláleset miatt azonnal kiadó. Értekezni lehet a helyszínen Varga Lajossal.

Eladó földbirtok.

A Sarki Molnár Sándor és Lajos szentesi lakosok tulajdonát képező, a szentesi „Bökény”-ben (a nagyrét mellett) fekvő 150 hold, továbbá a kistókei és nagytókei szelben (jámborhalmi vasúti megálló) fekvő 26 hold első osztályú föld akár egy tagban, akár parcellánként eladó. Értekezni lehet

Dr. Rásonyi Papp Pál és
Dr. Rásonyi Papp Miklós
ügyvédek irodájában Csongrádon.

GUMMI ÉS HÁLHÓLYAG UJDONSÁGOK!

Higiénikus óvszer különlegessége!

Valódi francia és amerikai gyártmány eredeti csomagolásban.

Orvosilag ajánlva! Feltétlen megbízható!

Ujdonság! „Fatime” Ára teként 4-8 K.
„Semiramis” „ 10-12 K.

Legfinomabb, legvékonyabb és legmegbízhatóbb, az összes eddigi gyártmányokat felülmúlják. Törv. védve. Kizárólag csak céggennél kaphatók!

Uj! „Auto Vaginal Spray” Uj!
a legmodernebb és legkényelmesebb

női óvó különlegessége. Ára 15 horona.
Széthűlés felfűtés mellett.

Az összes betegápolási cikkek nagy választékban. Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet.

KELETI J. orvos-sebészeti műszer és gummiárúh gyára

BUDAPEST, IV., Koronaherceg utca 17. Pr.

Alapítva 1878. Telefon 13-76.

E hirdetésre hivatkozók 10 koronán felüli vásárlásnál 20% engedményben részesülnek

Tanács és segítség!

azoknak, akik bármely okból támadt emésztési zavarokban, gyomorfájásban, savtúltengésben, székrekedésben és gyomorfájásban és ezekkel kapcsolatos bajokban szenvednek, gyógyulást hoznak... a már több mint 30 év óta bevált...

BRÁDY-féle GYOMOR-CSEPPEK — ezelőtt Máriacelli cseppek. —

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveg —.90 fill., 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80, beküldése után küld franco

Brády K. gyógyszerháza a „Magyar Király”-hoz Bécs, Fleischmarkt 2., Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a máriacelli szűz Máriát ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra, s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és útasítsunk vissza minden utánzatot.

Ezen hely
Máté János és Társai cég
részére van fentartva.

Egy korcsma

és egy fűszeres bolt, házzal és kerttel együtt, a Piroskavárosban eladó. Értekezni lehet Lulecki Dávid tulajdonossal az eladó üzletben.

Eladó szőlő és föld.

Major Istvánnak a Keresztény gőzmalom szomszédságában levő 5 házrész patika földje, mely felerészben — 4 év óta — szőlővel van beültetve, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezhetni Réti János-utca 11. számú lakásán.

Bérbeadó.

Hosszú-utca 9. sz. alatt egy elegáns üzleti helyiség április 24-től, továbbá kétszobás lakás konyhával és pincével, azonnal bérbeadó. Értekezni lehet Kacúr János tulajdonossal.

FODOR IMRE

Párisi első díjjal kitüntetve.

okleveles úri- és női-fodrászhaj nagykereskedő és illatszer-raktár

Párisi első díjjal kitüntetve.

Budapest,

VII., Garay-utca 50. szám.

Specialista hajmunkákban. Különböző hajpótlékok, szolid árakban. Külön hölgy termék, legnagyobb kényelemmel berendezve. Fejmosások a legújabb módszer szerint. — Külön úri terem. Paróka fésülések. Hajfonatok bekötése. Fésű-árúk nagyválasztéka, gyári árakban. Kifésült és vágott hajak megvétele. Női fésülésben oktatást adok a legrövidebb idő alatt. Hajdíszekben ujdonságok. Pontos kiszolgálás.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadozoz 50 fill.

== Kapható gyógyszárakban és drogeriákban. ==

Fő- és szétküldési raktár:

Dr. Egger Leó és Egger I.

BUDAPEST, VI., Révai-u. 12.

Kapható Csongrádon: Barna Henrik, Berkovits Mór és Löw Adolf gyógyszerárban.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

A VILAG LEGJOBB

Az Angol király szállító. Különlegesség: „Kingdom-Blend” Five o'clock-Tea S. M.

U.K. TEAS KINGDOM

TEA COMPANY LONDON

Főraktár: HALMAZSÁN JÁNOSNÁL Csongrádon.

A walesi herceg szállító. „U. K.”-Tea nagyon kiadós és zamatos.